

PROSVEТА

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LETO—YEAR XVII. Cena lista je 25.00.

Entered as second-class matter January 22, 1910, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

Chicago, Ill., torek, 18. marca (March 18), 1924.

Subscription \$5.00
Yearly

STEV.—NUMBER 66.

Fregled dnevnih do- godkov.

Amerika.

Daugherty je silno obogatelj, odkar ima službo justičnega tajnika kot je pokazala preiskava.

Ameriški vojaški zračni polet okoli sveta je v teku.

Velika kampanja proti Johnsonovi priselniki predlogi.

Kongresnik Tinkham je izjavil, da je Washington bolj moker kakor Pariz in bolj morilski kot London.

Frank Keeney, vodja rudarjev, oproščen pred sodiščem.

Inozemstvo.

Morgan je pobasal sto milijonov, ko je rešil frank.

MacDonald je podprt rudarjev, klijub nevarnosti, ki preti njegovi vladni.

Italija je formalno anektirala Reko.

Svedaka je priznala sovjetske republike.

Krvavi protižidovski izgradnji v Zagrebu.

Obregon je obtožil angleško kapitaliste, da so zapleteni v revolto.

Kampanja proti John- sonovi predlogi.

Pittsburgh, Pa. — Silna kampanja proti Johnsonovi priselniki zakonski osnovi in vsem podobnim predlogom, ki bi delale razliko med tujerodnimi prebivalci v Ameriki, se je pričela z velikim javnim shodom, ki se je vrnil dne 9. marca v dvorani Labor Temple.

Kongresnik La Guardia je bil glavni govornik. V svojem izbornem govoru je okreplil in odgovoril na predlogi, ki so bili predlagani predlagati te predloge pod streho. Poudaril je, kako nevarne so te predloge.

Rekel je, da bi bila Johnsonova predloga sprejeta, če bi prišla jučri v poslanski zbornicu na glasovanje. Rekel je tudi tol: "Če so sprejeti take zakonske osnove, ki delajo razliko med narodnostjo tujerodnih priseljencev, potem ni pričakovati ničesar drugega kakor to, da zbujujo plemensko sovrštev in razne nešrečne prediske; zato ne kaže nič drugega kakor to, da se narodnosti, ki bi jih imela po novih predlogah ameriška javnost za manj vredne elemente, organizirajo ter izkušajo zatrepi in zadužiti propagando, ki stvari za tem, da pridejo tiste narodnosti v slabo luč."

Ko je dokončal svoj govor, mu je številno občinstvo burno plisko.

Preden se je pričelo zborovanje, so izročili uradniki zvezne poštnih uradnikov poslanec La Guardiji lep šopek evelic ter mu izrekli v imenu svojega društva zahvalo za njegovo prizadevanje vladnim uslužbenec vprid.

Druži Roxie Stinson je izpovedala kot priča, da so bile dane delice Jessu Smithu in pravosodnemu tajniku Daughertyju. In Gaston B. Means je izpovedal, da sta si Daugherty in Smith telefonala vsak dan o stanju borzih cen.

Senator Wheeler iz Montane, ki vodi izprševanje prič, je zarabil Daughertyja ter dejal, da je zato za doseg ukinitev sodnih postopanj že dognana stvar.

"Popolna zarota se je izkazala v zadevi tistih filmov in naših plovbev", je rekel senator Wheeler. "Seve se ne da dognati in ugotoviti vseh podrobnosti, kar je bilo izplačanih tistih sto tisočakov. Javnost ne more pričakovati, da dokažemo, kako je šel Daugherty na sredo ceste ter tam sprejel vprito zbranih ljudi denar. Na tak način niso prejema nezasluženih nagrad."

"Ali dokazali pa smo s pomočjo izpovede od strani gdens. Stinson in Gaston Meana, da je denar izplačan v nepostavno name. Pokazali smo, da je imel Jess Smith 75 tisočakov, ko se je vrnil iz Washingtona v ohajsko državo. Pokazali smo, da je bil Smith najnajti prijatelj pravosodnega tajnika Daughertyja, načrti da se je Smith umoril v zmanjanju, ki sta ga imela on in Daugherty skupno, in da je Smith uspel Daughertyju več kakor 25.000."

"Potem smo tudi dokazali, da je prejel Gaston Meana sto tisočakov za Smitha od nekega Jana, ki zadevi naše zračne plove, in da ni pravosodni departm. pričkal zračne zadeve ved akor širi leta, čeprav so to zadevi razni kongresniki, senatorji in odvetniki, ki so imeli projekti in zase s pravosodnim deparmentom. Vse glavne točke so dokazane."

"Tu pravosodni tajnik ne nima pravno nobenega dobrega dela s tem, da napada in obrekuje zadevi običajnih prič v tej zadevi. Že, da ne gre vera Gaston Meana, Meana je sprejel v zadevi na pravosodnem departm. pravosodni tajnik Daugherty."

"In pravosodni tajnik ne nima pravno nobenega dobrega dela s tem, da napada in obrekuje zadevi običajnih prič v tej zadevi. Že, da ne gre vera Gaston Meana, Meana je sprejel v zadevi na pravosodnem departm. pravosodni tajnik Daugherty."

"In pravosodni tajnik ne nima pravno nobenega dobrega dela s tem, da napada in obrekuje zadevi običajnih prič v tej zadevi. Že, da ne gre vera Gaston Meana, Meana je sprejel v zadevi na pravosodnem departm. pravosodni tajnik Daugherty."

"In pravosodni tajnik ne nima pravno nobenega dobrega dela s tem, da napada in obrekuje zadevi običajnih prič v tej zadevi. Že, da ne gre vera Gaston Meana, Meana je sprejel v zadevi na pravosodnem departm. pravosodni tajnik Daugherty."

"In pravosodni tajnik ne nima pravno nobenega dobrega dela s tem, da napada in obrekuje zadevi običajnih prič v tej zadevi. Že, da ne gre vera Gaston Meana, Meana je sprejel v zadevi na pravosodnem departm. pravosodni tajnik Daugherty."

"In pravosodni tajnik ne nima pravno nobenega dobrega dela s tem, da napada in obrekuje zadevi običajnih prič v tej zadevi. Že, da ne gre vera Gaston Meana, Meana je sprejel v zadevi na pravosodnem departm. pravosodni tajnik Daugherty."

"In pravosodni tajnik ne nima pravno nobenega dobrega dela s tem, da napada in obrekuje zadevi običajnih prič v tej zadevi. Že, da ne gre vera Gaston Meana, Meana je sprejel v zadevi na pravosodnem departm. pravosodni tajnik Daugherty."

"In pravosodni tajnik ne nima pravno nobenega dobrega dela s tem, da napada in obrekuje zadevi običajnih prič v tej zadevi. Že, da ne gre vera Gaston Meana, Meana je sprejel v zadevi na pravosodnem departm. pravosodni tajnik Daugherty."

"In pravosodni tajnik ne nima pravno nobenega dobrega dela s tem, da napada in obrekuje zadevi običajnih prič v tej zadevi. Že, da ne gre vera Gaston Meana, Meana je sprejel v zadevi na pravosodnem departm. pravosodni tajnik Daugherty."

"In pravosodni tajnik ne nima pravno nobenega dobrega dela s tem, da napada in obrekuje zadevi običajnih prič v tej zadevi. Že, da ne gre vera Gaston Meana, Meana je sprejel v zadevi na pravosodnem departm. pravosodni tajnik Daugherty."

"In pravosodni tajnik ne nima pravno nobenega dobrega dela s tem, da napada in obrekuje zadevi običajnih prič v tej zadevi. Že, da ne gre vera Gaston Meana, Meana je sprejel v zadevi na pravosodnem departm. pravosodni tajnik Daugherty."

"In pravosodni tajnik ne nima pravno nobenega dobrega dela s tem, da napada in obrekuje zadevi običajnih prič v tej zadevi. Že, da ne gre vera Gaston Meana, Meana je sprejel v zadevi na pravosodnem departm. pravosodni tajnik Daugherty."

"In pravosodni tajnik ne nima pravno nobenega dobrega dela s tem, da napada in obrekuje zadevi običajnih prič v tej zadevi. Že, da ne gre vera Gaston Meana, Meana je sprejel v zadevi na pravosodnem departm. pravosodni tajnik Daugherty."

"In pravosodni tajnik ne nima pravno nobenega dobrega dela s tem, da napada in obrekuje zadevi običajnih prič v tej zadevi. Že, da ne gre vera Gaston Meana, Meana je sprejel v zadevi na pravosodnem departm. pravosodni tajnik Daugherty."

"In pravosodni tajnik ne nima pravno nobenega dobrega dela s tem, da napada in obrekuje zadevi običajnih prič v tej zadevi. Že, da ne gre vera Gaston Meana, Meana je sprejel v zadevi na pravosodnem departm. pravosodni tajnik Daugherty."

"In pravosodni tajnik ne nima pravno nobenega dobrega dela s tem, da napada in obrekuje zadevi običajnih prič v tej zadevi. Že, da ne gre vera Gaston Meana, Meana je sprejel v zadevi na pravosodnem departm. pravosodni tajnik Daugherty."

"In pravosodni tajnik ne nima pravno nobenega dobrega dela s tem, da napada in obrekuje zadevi običajnih prič v tej zadevi. Že, da ne gre vera Gaston Meana, Meana je sprejel v zadevi na pravosodnem departm. pravosodni tajnik Daugherty."

"In pravosodni tajnik ne nima pravno nobenega dobrega dela s tem, da napada in obrekuje zadevi običajnih prič v tej zadevi. Že, da ne gre vera Gaston Meana, Meana je sprejel v zadevi na pravosodnem departm. pravosodni tajnik Daugherty."

"In pravosodni tajnik ne nima pravno nobenega dobrega dela s tem, da napada in obrekuje zadevi običajnih prič v tej zadevi. Že, da ne gre vera Gaston Meana, Meana je sprejel v zadevi na pravosodnem departm. pravosodni tajnik Daugherty."

"In pravosodni tajnik ne nima pravno nobenega dobrega dela s tem, da napada in obrekuje zadevi običajnih prič v tej zadevi. Že, da ne gre vera Gaston Meana, Meana je sprejel v zadevi na pravosodnem departm. pravosodni tajnik Daugherty."

"In pravosodni tajnik ne nima pravno nobenega dobrega dela s tem, da napada in obrekuje zadevi običajnih prič v tej zadevi. Že, da ne gre vera Gaston Meana, Meana je sprejel v zadevi na pravosodnem departm. pravosodni tajnik Daugherty."

"In pravosodni tajnik ne nima pravno nobenega dobrega dela s tem, da napada in obrekuje zadevi običajnih prič v tej zadevi. Že, da ne gre vera Gaston Meana, Meana je sprejel v zadevi na pravosodnem departm. pravosodni tajnik Daugherty."

"In pravosodni tajnik ne nima pravno nobenega dobrega dela s tem, da napada in obrekuje zadevi običajnih prič v tej zadevi. Že, da ne gre vera Gaston Meana, Meana je sprejel v zadevi na pravosodnem departm. pravosodni tajnik Daugherty."

"In pravosodni tajnik ne nima pravno nobenega dobrega dela s tem, da napada in obrekuje zadevi običajnih prič v tej zadevi. Že, da ne gre vera Gaston Meana, Meana je sprejel v zadevi na pravosodnem departm. pravosodni tajnik Daugherty."

"In pravosodni tajnik ne nima pravno nobenega dobrega dela s tem, da napada in obrekuje zadevi običajnih prič v tej zadevi. Že, da ne gre vera Gaston Meana, Meana je sprejel v zadevi na pravosodnem departm. pravosodni tajnik Daugherty."

"In pravosodni tajnik ne nima pravno nobenega dobrega dela s tem, da napada in obrekuje zadevi običajnih prič v tej zadevi. Že, da ne gre vera Gaston Meana, Meana je sprejel v zadevi na pravosodnem departm. pravosodni tajnik Daugherty."

"In pravosodni tajnik ne nima pravno nobenega dobrega dela s tem, da napada in obrekuje zadevi običajnih prič v tej zadevi. Že, da ne gre vera Gaston Meana, Meana je sprejel v zadevi na pravosodnem departm. pravosodni tajnik Daugherty."

"In pravosodni tajnik ne nima pravno nobenega dobrega dela s tem, da napada in obrekuje zadevi običajnih prič v tej zadevi. Že, da ne gre vera Gaston Meana, Meana je sprejel v zadevi na pravosodnem departm. pravosodni tajnik Daugherty."

"In pravosodni tajnik ne nima pravno nobenega dobrega dela s tem, da napada in obrekuje zadevi običajnih prič v tej zadevi. Že, da ne gre vera Gaston Meana, Meana je sprejel v zadevi na pravosodnem departm. pravosodni tajnik Daugherty."

"In pravosodni tajnik ne nima pravno nobenega dobrega dela s tem, da napada in obrekuje zadevi običajnih prič v tej zadevi. Že, da ne gre vera Gaston Meana, Meana je sprejel v zadevi na pravosodnem departm. pravosodni tajnik Daugherty."

"In pravosodni tajnik ne nima pravno nobenega dobrega dela s tem, da napada in obrekuje zadevi običajnih prič v tej zadevi. Že, da ne gre vera Gaston Meana, Meana je sprejel v zadevi na pravosodnem departm. pravosodni tajnik Daugherty."

"In pravosodni tajnik ne nima pravno nobenega dobrega dela s tem, da napada in obrekuje zadevi običajnih prič v tej zadevi. Že, da ne gre vera Gaston Meana, Meana je sprejel v zadevi na pravosodnem departm. pravosodni tajnik Daugherty."

"In pravosodni tajnik ne nima pravno nobenega dobrega dela s tem, da napada in obrekuje zadevi običajnih prič v tej zadevi. Že, da ne gre vera Gaston Meana, Meana je sprejel v zadevi na pravosodnem departm. pravosodni tajnik Daugherty."

"In pravosodni tajnik ne nima pravno nobenega dobrega dela s tem, da napada in obrekuje zadevi običajnih prič v tej zadevi. Že, da ne gre vera Gaston Meana, Meana je sprejel v zadevi na pravosodnem departm. pravosodni tajnik Daugherty."

"In pravosodni tajnik ne nima pravno nobenega dobrega dela s tem, da napada in obrekuje zadevi običajnih prič v tej zadevi. Že, da ne gre vera Gaston Meana, Meana je sprejel v zadevi na pravosodnem departm. pravosodni tajnik Daugherty."

"In pravosodni tajnik ne nima pravno nobenega dobrega dela s tem, da napada in obrekuje zadevi običajnih prič v tej zadevi. Že, da ne gre vera Gaston Meana, Meana je sprejel v zadevi na pravosodnem departm. pravosodni tajnik Daugherty."

"In pravosodni tajnik ne nima pravno nobenega dobrega dela s tem, da napada in obrekuje zadevi običajnih prič v tej zadevi. Že, da ne gre vera Gaston Meana, Meana je sprejel v zadevi na pravosodnem departm. pravosodni tajnik Daugherty."

"In pravosodni tajnik ne nima pravno nobenega dobrega dela s tem, da napada in obrekuje zadevi običajnih prič v tej zadevi. Že, da ne gre vera Gaston Meana, Meana je sprejel v zadevi na pravosodnem departm. pravosodni tajnik Daugherty."

"In pravosodni tajnik ne nima pravno nobenega dobrega dela s tem, da napada in obrekuje zadevi običajnih prič v tej zadevi. Že, da ne gre vera Gaston Meana, Meana je sprejel v zadevi na pravosodnem departm. pravosodni tajnik Daugherty."

"In pravosodni tajnik ne nima pravno nobenega dobrega dela s tem, da napada in obrekuje zadevi običajnih prič v tej zadevi. Že, da ne gre vera Gaston Meana, Meana je sprejel v zadevi na pravosodnem departm. pravosodni tajnik Daugherty."

"In pravosodni tajnik ne nima pravno nobenega dobrega dela s tem, da napada in obrekuje zadevi običajnih prič v tej zadevi. Že, da ne gre vera Gaston Meana, Meana je sprejel v zadevi na pravosodnem departm. pravosodni tajnik Daugherty."

"In pravosodni tajnik ne nima pravno nobenega dobrega dela s tem, da napada in obrekuje zadevi običajnih prič v tej zadevi. Že, da ne gre vera Gaston Meana, Meana je sprejel v zade

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOSTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOSTE

Cene oglašev po dogovoru. Kopiji se ne vratajo.

Naročnina: Zadnjene države (izven Chicago) \$5.00 na leto. \$2.50 za pol leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 za pol leta, \$1.65 za tri mesece, in za inozemstvo \$8.00.

Naslov na vse, kar ima stik z listom:

"PROSVETA"

2657-59 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenske National Benefit Society.

Owned by the Slovenske National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

"MEMBER of The FEDERATED PRESS"

51

Datum v oklepaju n. pr. (March 31-24) poleg vsega imena na naslovu pomeni da vam je s tem davnim potekla naročnina. Ponovite jo pravno danes, da se vam ne ustavi list.

KOMEDIJA JE KONČANA.

Tako bi lahko rekli, ko so došle brzojavke poročale o slavnostih v Rimu glede anektacije Reke, ako bi ne verjeli, da se na svetu vse spreminja. Končan je bil zopet samo en akt komedije, ki je pričela, ko je D'Anunzio s svojimi arditi in s pomočjo italijanske mornarice zasedel Reko.

V nedeljo je bilo vse praznično v Rimu, kar pripada k duhovščini, italijanskemu plemstvu in italijanski buržoaziji. Diktator Mussolini je bil proglašen za "kraljevega bratranca". To je nekakšno plemstvo in baje je teh "kraljevih bratrancev" samo dvajset. Noben pameten človek, ki verjame, da je vsak človek plemenito, suvereno bitje in da ne potrebuje kraljev in cesarjev nad sabo, da ga vladajo, privoči "čast kraljevega bratranca" iz srca Mussoliniju, kajti Mussolini je pokazal, ko se je izneveril socializmu in so ga zaradi tega izključili iz italijanske socialistične stranke, da je vreden odlikovanja, s kakeršnimi kronani vladarji odlikujejo svoje zveste oprode.

Da je bil akt komedije bolj učinkovit, se je vršil po hrupni navadi iz srednjega veka z razliko, da so bila sredstva malo drugačna kot v srednjem veku.

V zraku, visoko nad Rimonem so krožila letala, grmeli so topovi, iz ust duhovščine, plemstva in buržoazije je pa orilo proti nebu: "Viva Mussolini!" — "Viva Giardino!" Kralj Emanuel je pa slovesno "anektiral" Reko. Da je bil akt komedije še bolj komedijantski, so se trije stanovi, ki tvorijo glavno podporo trona, poljubovali med sabo in pri tem metali cvetlice kralju pod noge.

Ravno ob tem času, ko se je odigravala ta komedija, je borne prebivalce v Campagni Romani tresla mrzlica, v marsikateri borni koči je oče ugibal, kje dobi kruh za svojo družino, ki strada in počasi gineva, propada, gre v smrt. Marsikateri italijanski delavec je ravno ob tem času ugibal, kam naj se izseli, da ubeži bedi v Italiji. Ob času, ko so metali kralju cvetlice pod noge, se je igrala lačna in bosonoga italijanska proletarska deca po ozkih ulicah, da pozabi, da ni imela zajtrka. Na eni strani se je odigraval akt komedije, na drugi pa akt proletarske tragedije.

Vse se na svetu spreminja. Reka je postala italijanska. Več ko šest sto let so se Habsburžani trudili, da počeajo svojo domeno. Nadvojvoda Ferdinand, ki je bil ustreljen v Sarajevu in ki je imel naslediti Francjožef, je sanjal, da zavlada notri dol do Carigrada in da postane moderni bizantinski cesar. Pa prišla je vihra s predvihjem, in šel je Ferdinand in razpadla je habsburška domena. Tam, kjer so nekoč vladali Habsburžani, tam vlasta zdaj ljudstvo brez kronanega vladarja. Habsburška dinastija je morala zapustiti Avstrijo in lepa posestva, ki jih je lastovala v njih. Tudi na Dunaju so včasi uganjali komedije in proslavljali razne aneksije. Pa prišli so časi, ko so zdrobili celo spomine na te slavnostne komedije.

Zadnja vojna ni prinesla trajnega miru. Versaillska mirovna pogodba je ustvarila dovolj netiva, da nekoga dne zopet vzplamti tam na Balkanu, kot je zagorelo pred izbruhom svetovne vojne.

In kdo bo proslavljjal po bodoči vihri aneksijo Reke? Mogoče nihče! Kdo ve? Mogoče bodo narodi res že tako zavedni, da bodo sami odločali o svoji usodi. Ako se to zgodí, bo moč kraljev zdrobljena, uničena bo moč treh stanov, ki zvesto podpirajo tron, "kraljevi bratraci" se bodo pa sami odpovedovali čistem, ker se bodo bali ljudske ježe.

S proslavami o aneksiji Reke v Rimu komedija še ni končana. Dovršen je zopet samo en akt in zdaj sledi preselek za nekaj časa. Kdaj prične prihodnji akt komedije, ni tako lahko povedati. Mogoče prične prav kmalu, ali pa leže par generacij v grob, preden prične zadnji akt komedije.

Vse je odvisno od ljudske zavednosti. Ne samo v Italiji, ampak po vsem civiliziranem svetu. Kolikor večja je zavednost med ljudstvom, toliko večja je njegova moč. Taki komedijantski akti, kot se je odigral zdaj v Rimu, so le toliko časa mogoči, dokler se ljudstvo v večini takozvanih civiliziranih dežel ne zaveda svoje moči in zaradi tega, ker ne pozna svoje moči, ne doseže tudi svoje pravice.

SLIKE IZ NASELBIN.

Leadville, Colo. — Marsikateri čitatelji si morda misli, da smo po zapadu vsi pospali ali pomrli, kar pa ne bo držalo. Razvideli boste to iz naslednjih vrstic. V tukšnji naselbinib je še kakih 150 slovenskih družin, ki se pa zmerom selijo, le notri nihče ne pride. Zato se bo kmalu izčrpalo tudi to število. Vseeno pa ta pečica nas dobro napreduje v društvenih in zabavnih ozirih.

Imamo pet raznovrstnih družev, katerih se vsako trudi, da bi dobilo čimveč novih članov. Društvo "Zarja Svobode", št. 278 S. N. P. J. najbolj napreduje. Na vsaki redni seji se društvo pomnoži za par članov, kar nam pa drugi zavida. Pa kaj jim hočejo. Slovenci pristopajo k najboljšemu društvu, to je vse.

Tupatam si priredimo tudi zavavo, da ne pomremo od dolgega časa v teh zmežnih gorah. Tako smo priredili dne 1. marca maškaradno veselico, katere člani dobidek je namenjen za zastavo, ki jo želi kupiti društvo "Zarja Svobode" v najkrajšem času. Veselica je povoljno uspela, kajti člani se je naredilo \$200, kar je lep svota za tako malo naselbino. Najbolj se imamo zahvaliti našemu društvenemu odboru, ki je porabil ves prosti čas, da kolikor mogoče uspešno priredimo veselico in je odbor tudi vse dobro izpeljal. Res malo potruditi se je treba, pa se vse naredi, kakor pa pravi pregor: "Brez 'muje' se čevljev ne obuje." Člani pri našem društvu pa le tako naprej in zastava bo kmalu vihrala v našem domu.

Maškaradna veselica, ki smo jo imeli, je bila prva v naši društveni dveri, zato je bila toliko bolj zanimiva. Zahvaliti se moramo tudi naši mladini, ki je dobro igrala svoje vloge v maskah. Posbeno nemški kajzer je bil dobro predstavljen in pa sušenjaki pričanjec iz Juga ter njegova nevesta. Zato so dobili tudi prvo nagrado. Ne poročam naši mladini, da bi se bili bolj počurili in kaj stalnega ustanovili za prirejanje sljih zavab. Imeli bi lahko povsko in dramsko društvo, česar žal še nimamo ne prvega ne drugega, oboje pa zelo potrebujemo. To imamo skoraj vsaka naselbina in tudi v naši bi lahko imeli. Potruditi se je treba malo, pa bo dobro. Društvo "Zarja Svobode" bo ustanoviteljem pomagalo, kolikor bo v njega moč, to je mladina lahko prepricana in se lahko zanesi na nas. Ker sem se že pripravil k prisluhanju, hočem čitatelje malo seznaniti z našo naselbino.

Z delom je tukaj prav slabo, kar je tudi vrok, da se delavec silijo drugam. Komaj 500 delavcev dela po rudokopih in v toplici, mesta je od \$2.70 do \$5, kar pa komaj zadostuje za življenske potrebsine, v največ osirih pa še. — Zimo imamo celih osem mesecov, in sicer od 1. oktobra do 31. maja. Imamo pa štiri meseca celo lepega poletja. Marsikateri potovalec, ki potuje tu skozi, se žudi, kako odarjujoča je narava naših gora v poletnem času. — Lepi pa milj oddaljeno iz mesta Leadville imamo zelo dobro kislo vodo.

Na prostem dobimo zelo dobro zavavo z ribarstvom, kajti tukajšnja okolica je zelo bogata na ribah. Po potokih se naši so postri v poletnem času. Človek porabi ves prosti čas z lovenjem rib, ker treba je iti le par milj in človek si more naloviti rib za zajtrk. V jeseni hodimo na lov. Okolica je bogata na divjadi, posebno je dosti srn, jelenvi, divihi, kož, jerebie ali divlji kokodi; zajtrk je več vrst, pa tudi volkov se ne manjka. Tako se človek zmerom lahko zavava, in to naš je najbolj drži v tem visokem gorovju.

Pozdravljam všečitatelje, listu Prosveti pa želim, da bi za naprej primaš došti nam doberih novic, naj se še malo bolj jese njega nasprotniki in sovražniki. — Porodčevalci.

LISTNIČA UREDNIŠTVA.

Collinwood, Ohio. — Zadeva je kompleksna in ker nam ni dosti znanja, vam tudi ne moremo dati nasvetov. Obrnilo se za pojasnilo na mornariški departm. Združenih držav Department of Navy, Washington, D. C. Tudi jugoslovanski informativni urad Foreign Language Information Service, Jugoslov Bureau, 119 W. 41 St., New York, N. Y., vam morda lahko da o tem več pojasnil. — Porodčevalci.

Sv. Inkvizicija.

Peter Pajšljevi listi.

Cenjeni tovarši urednik! Kdor je bil tako srčen, da je odnesel pete sv. inkviziciji, tedaj so ga sežgali v podoti, ako je bil spoznan krivim. Ako je bil kdo drugi, pa njegovi smrti obtožni.

Leadville, Colo. — Marsikateri čitatelji si morda misli, da smo po zapadu vsi pospali ali pomrli, kar pa ne bo držalo. Razvideli boste to iz naslednjih vrstic. V tukšnji naselbinib je še kakih 150 slovenskih družin, ki se pa zmerom selijo, le notri nihče ne pride. Zato se bo kmalu izčrpalo tudi to število. Vseeno pa ta pečica nas dobro napreduje v društvenih in zabavnih ozirih.

Imamo pet raznovrstnih družev, katerih se vsako trudi,

da bi dobro obtožni krivočinstvo. In kako lahko je bilo mrtve obtožiti krivočinstva in jih spoznati krivim, tudi so bili mrtvi in niso mogli več prizeti pred sodiščem. Ampak razlagajo se na naša delna le na dediče. Sv. oficij je za plieni tudi posest, ki jo je krivočinstvo spoznala oseba prodala popolnoma tujim ljudem. Kupna pogodba pa je proglašila za nevečjavno in sv. oficij je zaplenil posest.

Katerega je sv. oficij spoznal krivočinstva, je izgubil več mežanske pravice. Kazen se pa ni raztezača le na obsojenec, ampak tudi na njegova potomeci. Ako je bil moč spoznan za krivočinstvo, so bili njegovi otroci in vanki spoznani za krivočinstvo. Ako je bila žena spoznana za krivočinstvo, tedaj so bili le njeni otroci brez časti. Cerkev je napravila to razliko, ker je bilo moč težje priskleniti na mati cerkev kot žene.

Noben posvetni uradnik se ni smel upirati sv. inkviziciji, ako ni hotel takoj izgubiti svojega mena. Kdor ni izvršil vsega, kar je ukazalo sv. inkvizicija, tega se smatral proti sv. oficiju, ki očira njegovo premoženje. Torej se je šlo za pomembitev cerkvenega premoženja. Sv. oficij je še žigal tudi knjige, ki mu niso bile vredne.

Inkvizitorji so smatrali obsojbo v dosegino jeko za veliko mesto. V dosegino jeko so obsojili tudi ljudi, ki so bili veliki pred inkvizitorji in niso bili nikdar obtoženi krivočinstva. Zapirali so jih na različne nadzire. Nekateri so bili obsojeni v samotno jatko celico, drugi v privarno hlači pa v kloster. Za hranino in oblike je skrbel škof ali pa sv. oficij, kar je bilo vedno igrača zanj, ker je bila konfiscirano premoženje objavljeno. Cerkev si pa pač znala prilastiti tujo lastnino potom konfiscacije.

Nekateri so bili obsojeni, da morajo nositi v ujetništvu težke verige ali okove.

Ako bi danes zapirali budodelce v takem luknje in na tak način, kot je to delalo sv. inkvizicija, bi se dvignili val protesta. Kdor je pa takrat protestiral, so ga smatrali za krivočinstva in občutili je težko pest sv. inkvizicije. Nekateri krouzili menijo, da so bili tisti obsojeni vrliko na boljšem, kateri so obsojeni na smrt, kot pa oni, ki so počasi umirali v ječah.

Nekateri so bili zopat obsojeni na bičanje, ki se je vršilo na različen način. Nekatero so bičali priverski sodbi, druge so gonili po mestu in pri tej gojni je padel bič po njih. Število prisorejenih udarev je bilo zasidreno. Navadno so bičali žrtve tako, da je visela koča z njo v cunjah in da je marsikateri izlühnila pod bičem ali pa po končanem bičanju.

Obsojbe krivočinstev so se včasih tako mnogo, da so bile jedo premajhno za številne žrtve. V takih časih so krivočinstev obsojili na galeje. Inkvizitorjem je bila takrat kazna zelo vred. Krivočinstev so bili strašno kaznovani, sv. oficij pa ni bilo treba skrbeti za hrano in oblike obsojenov, kar so jo moralci zadržali z delom na tem ožiru.

Prvo, kaj je najvažnejše, zahtevajo Italijani prosto plovbo ob naši obali. Sicer ima Italija pravico, da lahko vsaka njeni ladja pristane v naših pristaniščih, a to le takrat, ko pride iz inozemstva, nikar pa no, ki pride iz Italije. Sedaj pa zahtevajo, da dovoljim italijanskim ladjam takozvano "kabotazo", s katero je zdržena pravica, da poleg obalne plovbe Italija lahko ustanavlja agencije, urade, skladnice v vseh luka, ki pripadajo naši državi. S tem bi bila naša trgovska mornarica, ki se nahaja še v povoju, v kratkom popolnoma uničena. Upamo, da bodo naši zastopniki žaliti saj deloma naše interese v tem ožiru.

Drugo, kar ni ničmanj važno za nas, je zahteva Italije, da naj naša država dovoli uvoz italijanskih industrijskih izdelkov za vse potekami, ki reflektirajo na našo. — Gotovi krogri so edno proti temu posojilu, ki nam kvaril ugled v inozemstvu. V takem bo predložen skupčini valdški zakon. — Za bresponje v Zagreb je ministrije politike določilo 50,000 Din.

Najdi odnosaj z Rusijo.

Poroča se, da dela francoska vlada na to, da stopi naša v prva v zvezo z Rusijo, ker se ta način najlepšje pride do dobrih odnosov med Rusijo in Francijo. Mi naj bi bili nekak na me dobera državljana. Rusija zahteva, naj se razpuste centrale protirevolucionarnih ruskih organizacij v naši državi, proti mur pa protestira pri nas živih Wranglerjih, ki zahtevajo tudi, se zabraniti tiskanje spominov Tajno življenje poslednje ruckarice.

Smstanova proslava v Ljubljani.

Dne 2. marca praznuje ne gledališče stoletnico rojstva ne večjega slovanskega glasbenika velikana Čeha Bedricha Smetana. Pravilno bo ta dan z opero "Ljubljana" ki ni bila že 28 let na tem oduru ni pa s "Prodano ne stoto". Pa tudi druga kulturna društva bodo praznovala njegovo stoletnico. Tako bo imela "Gospodar Matice" predavanje, "Za godbenikov" pa priredi v namen simfončni koncert, ena tudi godba dravske divizije lasti.

Jubilej seismologa.

Naš rojak prof. dr. A. Belar obhaja te dni svojo 60letnico 30letnega svojega delovanja seismolog. Za časa Avstrije je imel svojo potresno opazovalno ljubljanski realki, sedaj pa ima v svoji vili pod Triglavom, kjer zabeležuje potresne ozaveščanja s svojim malim seismografičnim aparatom. Moč je stal svetovnoznan v sled izmed svojega aparata, kateremu se beta velika bodočnost.

Hittler-Ludendorffov proces.

Moskovo, 17. marca. — General Lossow se poda odvratiti pred sodiščem, da bi nastopil kot pritožnik v televizijskem procesu proti Hittlerju in Ludendorffu. Sodilje ga je na prvi opomin izvedlo, da je oblikoval ročno noto, da pride. — Bavarski kardinal Faber je poslal sodišču pismo, katerem zanika politične činov ter ga je obdelal Ludendorff.

</

S polja vede.

Naš planetni sistem.

Razen malih planetoidov obkroža nas solnce 8 svetovnih telci, ki jih pravimo planeti, med katere spada tudi naša zemlja. Verjamemo, da je, da teče naš planetni sistem, že več takih svetov, toda zaradi nam tega ni mogode nepravilno dokazati. Prvi, torej solnčni tajnik planet, je Merkur. Odkrit je od solnca le 0.3871 razdalje med našo zemljijo in solncem, kar je rabimo v astronomiji kot eno mero. Merkur je mnogo manj kakor naša zemlja; njegov premer meri le 4780 km, tako da govorja njegova površina, pri čemer je naša površina dveh naših zemeljskih kontinentov, Azije in Afrike.

Svojo pot krog solnca dobi v 88 dneh; tako dolgo je potreboval Merkurjevo leto. Kako dolg je njegov dan, ne vemo natančeno. Svoja materije, iz katere sestavlja se večja kakor gostota zemeljskega zemsko kot meri 1, je Merkurjeva 1.05. Prav specifična teža njegova, znaša 1. Drugi planet od solnca pravimo je Venera. Njen premer je približno 12.600 km, skoraj enolikokrat premer naše zemeljskega telesa, ki je tudi dve svetovni telesi, ki so enako veliki; njena specifična teža pa je manjša, kot naša ali 4.9 absolutne. Svoj pot krog solnca, rabi v 228 dneh; to je naša zemlja, njena specifična teža je 5.56, njen premer 12.100 km; krog solnca, od katere je oddaljena 149.500.000 km, zaviri v 365 dneh in nekaj urah minutah, to je naše leto; krog svoje osi v 23 urah, 56 minutah in sekundah, to je naša dan. Svoje spremjevalec, mesec, ima znotranjimi planeti, to je štiri najbljžji solncu, le zemlja, njen premer znaša 3.480 km, njena specifična teža pa 4.3. Oddaljena je v zadnjini notranjih planeta Mars. Mars je skoraj polovica manjši od naše zemeljskega telesa, njena specifična teža pa 3.6. Oddaljena je v zadnjini notranjih planeta Jupiter. Mars je skoraj polovica manjši od naše zemeljskega telesa, njena specifična teža pa 3.6. Od solnca je oddaljena 1.070.000 km, zaviri v 666 dneh. Dan na Marsu je 41 minut daljši kot na zemlji. Od solnca je oddaljena 1.52.

Dolgo so astronomi bili mnenja, da med zadnjimi notranjimi planetami in prvimi zunanjimi, to je med planetom Jupiterom in nobenega drugim telesom, v problem stojalo, da so naenkrat odkrili prvo, in v teku naslednjih desetletij astronomi našeli v oddaljenosti približno 2.8 od solnca cele tri majhnih svetov, katerim nadeli skupno ime asteroidi planetoidi. Do leta 1921 so jih imeli že krog 1000. Največji od temi planetoidi merijo v premerju 768 km (Ceres), 468 km (Vesta), 385 km (Vesta) itd., največji pa komaj nekaj kilometrov. Prvi med zunanjimi planetoidi, oddaljen 5.2 od solnca, je največji planet našega sistema, močan Jupiter. Jupiter premer na ekvatorju 154.100 km, od poldneva pa do poldneva 136.100 km, in je tudi kolos 11.3krat večji kot naša zemlja, ali desetkrat večji kot solnec samo; vendar pa njegova relativna gostota 2.25, absolutna pa 1.3. Njegov dolet, to je potovanje krog solnemu traja 11 let in 15 dni, njegov pa je dolg le nekaj nad 9 ur. Jupiter se vrti krog svoje osi 25 minutah, hitreje kakor naša zemlja. Astronomi so že l. 1610 odkrili, da imajo Jupiter štiri lune, v teh tridesetih letih, to je od leta 1914, pa so zaznamovali modernimi pripravami še pet novih manjših. Najbljžja Jupiteru luna meri v premeru le 160 km in oblika je 160 km in 11 urah, 57 minutah in sekundah; dočim potrebuje zemeljska luna za to delo 28 urah in 30 minutah. Tretja luna je oddaljena 1.070.000 km in ga oblika v 3 dneh in 13 urah. Četrta luna meri 5.720 km, je večja nego planet Merkur; njena oddaljenost znaša 1.067.000 km in ga oblika v 7 dneh in 6 ure. Luna je nekoliko manjša, to je vedno večja kot Merkur in 5.200 km, je oddaljena 1.070.000 km in ga oblika v 1 dnevnu, 30 minutah. Četrta luna je oddaljena 1.070.000 km in ga oblika v 3 dneh in 13 urah. Četrta luna meri 5.720 km, je večja nego planet Merkur; njena oddaljenost znaša 1.067.000 km in ga oblika v 7 dneh in 6 ure. Luna je nekoliko manjša, to je vedno večja kot Merkur in 5.200 km, je oddaljena 1.070.000 km in ga oblika v 1 dnevnu, 30 minutah. Četrta luna, ki meri v premeru le 1.070.000 km in je od sredine oddaljena

za 180 planetovih polumerov, ga oblika v 251 dneh. Odkrita je bila l. 1904. Sedma, odkrita l. 1905, je oddaljena za 167 polumerov, rabi za oblet 260 dni in meri v premeru le 50 km. Osmá luna je oddaljena za 330 planetovih polumerov ali 0.1713 astronomične enote, to je za polovico manj kakor Merkur od solnca. Ta luna, odkrita leta 1908, je malo teko 17 veličine in oblika Jupiter komaj v 2.6 leta. Končno pa je bila l. 1914 odkrita še deveta, za 340 planetovih oddaljena luna, ki rabi za svojo krožno pot celih 890 naših dñi. Najzanimivejša med Jupitrovimi lunami je osma, ker se vrti krog njega v nasprotni smeri kakor naša zemeljska in vse ostale Jupitrove.

Z Jupitrom pride skrivnostni Saturn s svojim obrščem. Odaljen je od solnca 9.5krat bolj kot naša zemlja in rabi za oblet solnca 29 naših let in 167 dni. Njegov ekuatorialni premer znaša 123.000 km, polarni pa je za 10,700 km krajši; je torej 9 in pol krat večji kot zemlja. Tudi Saturn, kakor Jupiter, se vrti naglo krog svoje osi in znaša dolžina njegovega dneva le nekaj nad 10 ur. Njegov obroč meri od enega do drugega zunanjega roba 277.800 km, ali po Meyrmannovi trditvi z redkejšim zunanjim podaljškom skoraj še enkrat toliko. Saturn ima 10 lun. Najbljžja, Mimas, ima 470 km v premeru in oblika planet v 22 urah in 37 minutah. Druga je Enceladus 590 km premera in z 1 dnevom, 8 urami in 53 minutami oblika. Tethys meri 920 km; oblika znaša 1 dan, 21 ur in 18 minut. Dione je malo manjša in rabi za oblet 2 dni, 17 ur in 41 minut. Petta je Rhea s 1200 km in 4 dnevi 12 urami in 25 minutami oblika. Razdalje teh šestih lun od planetov je v polumerih: Mimas 3.1; Enceladus 3.9; Tethys 4.9; Dione 6.3; Rhea 8.7 in Titan 20.2. Titan ima v premeru 4000 km. Hyperion je oddaljen 24.16 polometra. Themis pa 24.49; prvi rabi za oblet 20 dni in 20 ur, drugi 21 dni in 7 ur. Obe luni sta zelo majhni. Iapetus je oddaljen za 58 polumerov, je nekaj manjši kot Titan in rabi za oblet 79 dni in 8 ur. Zadnja luna, Phoebe, odkrita l. 1898, je oddaljena za 214 polumerov, ali 13.000.000 km in rabi za oblet 440 dni. Tudi ta luna se vrti v nasprotni smeri, kskor osma Jupitera.

Do leta 1781 je bil Saturn zadnji znani planet, tega leta pa je bil odkrit še sedmi, ali tretji zunanjji — Uran. Uran je oddaljen 19.19 ali 2.869.000.000 km od solnca, krog katerega potuje 84 let in 7 dni. Njegov premer meri 57.600 km, specifična teža znaša napram specifični teži naše zemeljskega 0.23 ali absolutno 0.99. Planet je štirikrat večji od naše zemeljskega telesa, njegov dan, nekaj nad 9 ur. Njegov premer znaša 3.480 km, njena specifična teža pa 4.3. Oddaljena je v zadnjini notranjih planeta Mars. Mars je skoraj polovica manjši od naše zemeljskega telesa; njena specifična teža je 3.6. Od solnca je oddaljena 1.070.000 km, zaviri v 666 dneh. Dan na Marsu je 41 minut daljši kot na zemlji. Od solnca je oddaljena 1.52.

Dolgo so astronomi bili mnenja, da med zadnjimi notranjimi planetami in prvimi zunanjimi, to je med planetom Jupiterom in nobenega drugim telesom, v problem stojalo, da so naenkrat odkrili prvo, in v teku naslednjih desetletij astronomi našeli v oddaljenosti približno 2.8 od solnca cele tri majhnih svetov, katerim nadeli skupno ime asteroidi planetoidi. Do leta 1921 so jih imeli že krog 1000. Največji od temi planetoidi merijo v premerju 768 km (Ceres), 468 km (Vesta), 385 km (Vesta) itd., največji pa komaj nekaj kilometrov. Prvi med zunanjimi planetoidi, oddaljen 5.2 od solnca, je največji planet našega sistema, močan Jupiter. Jupiter premer na ekvatorju 154.100 km, od poldneva pa do poldneva 136.100 km, in je tudi kolos 11.3krat večji kot naša zemlja, ali desetkrat večji kot solnec samo; vendar pa njegova relativna gostota 2.25, absolutna pa 1.3. Njegov dolet, to je potovanje krog solnemu traja 11 let in 15 dni, njegov pa je dolg le nekaj nad 9 ur. Jupiter se vrti krog svoje osi 25 minutah, hitreje kakor naša zemlja. Osnovni so že l. 1610 odkrili, da imajo Jupiter štiri lune, v teh tridesetih letih, to je od leta 1914, pa so zaznamovali modernimi pripravami še pet novih manjših. Najbljžja Jupiteru luna meri v premeru le 160 km in oblika je 160 km in 11 urah, 57 minutah in sekundah; dočim potrebuje zemeljska luna za to delo 28 urah in 30 minutah. Tretja luna je oddaljena 1.070.000 km in ga oblika v 3 dneh in 13 urah. Četrta luna meri 5.720 km, je večja nego planet Merkur; njena oddaljenost znaša 1.067.000 km in ga oblika v 7 dneh in 6 ure. Luna je nekoliko manjša, to je vedno večja kot Merkur in 5.200 km, je oddaljena 1.070.000 km in ga oblika v 1 dnevnu, 30 minutah. Četrta luna, ki meri v premeru le 1.070.000 km in je od sredine oddaljena

Grki kralj se odpove prestolu.

Bukareš, 17. marca. — Grki kralj Jurij je izgubil upanje, da se kdaj še vrne na svoj prestol v Atenah, zato je sklenil abdicirati. Zadnjo soboto je bila tukaj konferenca kraljeve družine in rumunska kraljica, mati Jurijevi žene, je svetovala Juriju, da je bolje za njegovo čast, če se sam odpove, predno ga odstavi grška skupščina.

Turški prepovedani v Turčiji?

London, 17. marca. — Iz Curyha javljajo, da je turška vlašča prepovedala nositi turban. Prepoved je povzročila velik senzacijo med moškimi.

Rudolfova ljubica Večera živi?

O tragediji v Mayerlingu se je že toliko pisalo, da danes ničesar ne ve, kako se je pravzaprav v resnici zgordila. Da bo legendu popolna, prinašamo poročilo, ki ga je nedavno dala grofica Larischeva listu "Sunday Herald". Po tem poročilu je Rudolfova ljubica še živja ali je vsaj preživel Mayerlingovo tragedijo.

Za časa svojega bivanja v Morakovem je Larischeva srečana srečana nekega svojega prijatelja, Antonia S. Ta ji je povedal, da je videl Večero v samostanu, ki se nahaja na otoku nekega majhnega jezera bavarskih planin. Larischeva je bila ospunjena, kajti sama je videla truplo Rudolfove ljubice v prisostvu tajne pogrebne cerkve v Heflingen Kreutzu.

Toda Anton S. je poznal vse podrobnosti. Pročetljubni do gorovju, je nekoc slučajno prispeval na predsednika Coolida, da prisili Daughertyja k izstopu iz zveznega kabinetova, da preden se preiskava razpredel na njegove zasebne zadave.

Republikanski voditelji, ki še vedno vplivajo razkritje v Daughertyjevi aferi na volilštvo, nameravajo iznova prispeti na predsednika Coolida, da prisili Daughertyja k izstopu iz zveznega kabinetova v samostanu, ki se nahaja na otoku nekega majhnega jezera bavarskih planin. Larischeva je bila ospunjena, kajti sama je videla truplo Rudolfove ljubice v prisostvu tajne pogrebne cerkve v Heflingen Kreutzu.

Toda Anton S. je poznal vse podrobnosti. Pročetljubni do gorovju, je nekoc slučajno prispeval na predsednika Coolida, da prisili Daughertyja k izstopu iz zveznega kabinetova v samostanu, ki se nahaja na otoku nekega majhnega jezera bavarskih planin. Larischeva je bila ospunjena, kajti sama je videla truplo Rudolfove ljubice v prisostvu tajne pogrebne cerkve v Heflingen Kreutzu.

Nedavno je bil obnovljen tajni odsek načrtnega posiljanja v zvezni vladi, ki se nahaja na otoku nekega majhnega jezera bavarskih planin. Larischeva je bila ospunjena, kajti sama je videla truplo Rudolfove ljubice v prisostvu tajne pogrebne cerkve v Heflingen Kreutzu.

Nedavno je bil obnovljen tajni odsek načrtnega posiljanja v zvezni vladi, ki se nahaja na otoku nekega majhnega jezera bavarskih planin. Larischeva je bila ospunjena, kajti sama je videla truplo Rudolfove ljubice v prisostvu tajne pogrebne cerkve v Heflingen Kreutzu.

Nedavno je bil obnovljen tajni odsek načrtnega posiljanja v zvezni vladi, ki se nahaja na otoku nekega majhnega jezera bavarskih planin. Larischeva je bila ospunjena, kajti sama je videla truplo Rudolfove ljubice v prisostvu tajne pogrebne cerkve v Heflingen Kreutzu.

Nedavno je bil obnovljen tajni odsek načrtnega posiljanja v zvezni vladi, ki se nahaja na otoku nekega majhnega jezera bavarskih planin. Larischeva je bila ospunjena, kajti sama je videla truplo Rudolfove ljubice v prisostvu tajne pogrebne cerkve v Heflingen Kreutzu.

Nedavno je bil obnovljen tajni odsek načrtnega posiljanja v zvezni vladi, ki se nahaja na otoku nekega majhnega jezera bavarskih planin. Larischeva je bila ospunjena, kajti sama je videla truplo Rudolfove ljubice v prisostvu tajne pogrebne cerkve v Heflingen Kreutzu.

Nedavno je bil obnovljen tajni odsek načrtnega posiljanja v zvezni vladi, ki se nahaja na otoku nekega majhnega jezera bavarskih planin. Larischeva je bila ospunjena, kajti sama je videla truplo Rudolfove ljubice v prisostvu tajne pogrebne cerkve v Heflingen Kreutzu.

Nedavno je bil obnovljen tajni odsek načrtnega posiljanja v zvezni vladi, ki se nahaja na otoku nekega majhnega jezera bavarskih planin. Larischeva je bila ospunjena, kajti sama je videla truplo Rudolfove ljubice v prisostvu tajne pogrebne cerkve v Heflingen Kreutzu.

Nedavno je bil obnovljen tajni odsek načrtnega posiljanja v zvezni vladi, ki se nahaja na otoku nekega majhnega jezera bavarskih planin. Larischeva je bila ospunjena, kajti sama je videla truplo Rudolfove ljubice v prisostvu tajne pogrebne cerkve v Heflingen Kreutzu.

Nedavno je bil obnovljen tajni odsek načrtnega posiljanja v zvezni vladi, ki se nahaja na otoku nekega majhnega jezera bavarskih planin. Larischeva je bila ospunjena, kajti sama je videla truplo Rudolfove ljubice v prisostvu tajne pogrebne cerkve v Heflingen Kreutzu.

Nedavno je bil obnovljen tajni odsek načrtnega posiljanja v zvezni vladi, ki se nahaja na otoku nekega majhnega jezera bavarskih planin. Larischeva je bila ospunjena, kajti sama je videla truplo Rudolfove ljubice v prisostvu tajne pogrebne cerkve v Heflingen Kreutzu.

Nedavno je bil obnovljen tajni odsek načrtnega posiljanja v zvezni vladi, ki se nahaja na otoku nekega majhnega jezera bavarskih planin. Larischeva je bila ospunjena, kajti sama je videla truplo Rudolfove ljubice v prisostvu tajne pogrebne cerkve v Heflingen Kreutzu.

Nedavno je bil obnovljen tajni odsek načrtnega posiljanja v zvezni vladi, ki se nahaja na otoku nekega majhnega jezera bavarskih planin. Larischeva je bila ospunjena, kajti sama je videla truplo Rudolfove ljubice v prisostvu tajne pogrebne cerkve v Heflingen Kreutzu.

Nedavno je bil obnovljen tajni odsek načrtnega posiljanja v zvezni vladi, ki se nahaja na otoku nekega majhnega jezera bavarskih planin. Larischeva je bila ospunjena, kajti sama je videla truplo Rudolfove ljubice v prisostvu tajne pogrebne cerkve v Heflingen Kreutzu.

Nedavno je bil obnovljen tajni odsek načrtnega posiljanja v zvezni vladi, ki se nahaja na otoku nekega majhnega jezera bavarskih planin. Larischeva je bila ospunjena, kajti sama je videla truplo Rudolfove ljubice v prisostvu tajne pogrebne cerkve v Heflingen Kreutzu.

Nedavno je bil obnovljen tajni odsek načrtnega posiljanja v zvezni vladi, ki se nahaja na otoku nekega majhnega jezera bavarskih planin. Larischeva je bila ospunjena, kajti sama je videla truplo Rudolfove ljubice v prisostvu tajne pogrebne cerkve v Heflingen Kreutzu.

Nedavno je bil obnovljen tajni odsek načrtnega posiljanja v zvezni vladi, ki se nahaja na otoku nekega majhnega jezera bavarskih planin. Larischeva je bila ospunjena, kajti sama je videla truplo Rudolfove ljubice v prisostvu tajne pogrebne cerkve v Heflingen Kreutzu.

Nedavno je bil obnovljen tajni odsek načrtnega posiljanja v zvezni vladi, ki se nahaja na otoku nekega majhnega jezera bavarskih planin. Larischeva je bila ospunjena, kajti sama je videla truplo Rudolfove ljubice v prisostvu tajne pogrebne cerkve v Heflingen Kreutzu.

JAVNA GOVORNICA.

Glasovi članov S. N. P. J.
in čitateljev Prosvete.

Irvin, Pa. — Kot potovalni zastopnik jiham priliko mnogo videti in slišati. Govorice slišim o strankah in njih napakah. Eni hvalijo to, drugi ono, kakor se pač razumejo in kakršna kri jim teče po žilah. Vsakdo hvali tisto stranko, h kateri pripada, drugo pa zaničuje, tudi če je v napakenem, ker se ne zaveda, da ga mora baš njegova stranka vodi v pogubo.

Zlasti tisti, ki se jim pretaka po žilah maščevalna kri, hvalijo W. P. Ne zavajajo se, da se pri tollikih narodnostih, kot jih je v tej deželi, ne da storiti kaj takega, kot se je vrátilo v sovjetski Rusiji, v kateri je živel en sam narod. Ako smo prepričani, da je nemogoče, je tudi nepotrebno ustanavljati stranko in nje podružnice.

Rojakom torej svetujem, ko pride agitator v naselbino za W. P., da mu pojasnijo to, mu razložijo, da W. P. v Ameriki ne bo dosegla svojega cilja in poleg tega, da je došlo ena delavska stranka, to je socialistična, katera se je treba samo opristiti, podpreti jo in čitati njene časopise, vsaj v tolliki meri, kot se ne zavedata maza oprijetje K. K. K. Potem smo gotovi, da ni več daleč čas, ko dosežemo to, kar želimo.

Na delo! V volilnem letu smo, torej je čas, da razmotrovamo in premisljamo, komu bi oddali glas na volilni dan. Delavskega časopisa pa je dolžnost, da opisce imena delavskih kandidatov, da se vedo potem delave ravnati. To sta dolžna storiti tudi naša napredna lista Prosveta in Proletarec, katera, vem, da lahko dobita informacije iz vseh volilnih okrajev, kjer imamo dosti slovenskih volilcev, ki ne znajo čitati angleškega časopisa, a v slovenskem pa

tudi nič ne vidijo, zato se ne vedo, kako ravnat.

To sem napisal, ker me jih je več vprašalo, zakaj ta dva lista nič ne poročata o imenih socialističnih kandidatov iz posameznih okrajev (counties). Dolžnost je vsakega slovenskega volilca, posebno tistih, katerim so že toliko znane volitve, da so kandidati na volilnem listetu in želijo dobiti službo v kakem distriktu, da pridejo bolj v javnost in naznajo v slovenskem časopisu imena kandidatov socialistične stranke, kakor tudi, kdaj je registracijski v roke oblasti.

Znano mi je, da se v westmorelandskem okraju pri zadnji registraciji ni mnogo registriralo. Zajak se niso? Zato ker niso vedeli, kdaj je zadnji dan, da se mora dolžnost izpolniti. Ako pa volilci ne registrirajo, tudi voliti ne more. Dolžnost je vsakogar, ki od bližje pozna volitve in strankine kandidate, da seznaní z njimi druge volilce.

Opozoriti moram rojake po slovenskih naselbinah, da se po slovenskih naselbinah v Penny klati človek, ki se izdaja za Vincenta Hribarja, da je predsednik društva št. 407 v Brownsville, kar pa seveda ni res. Pozor Slovencu, ker dotičnik ne more imeti prave vesti, drugače bi se ne skrival pod drugim imenom. Govori, da je bil zaprt v New Kensington, Pa., in sicer pet mesecev, drugod pa spet pravi 60 dni, da se ne ujema njegovo govorjenje. Govori, dobro slovensko, zajde mu pa tudi na hrvaško. Najrajše obiskuje društvene blagajnike in prosi kar za \$10. Tako je storil na Benttonu. Dne 28. februarja je šel k blagajniku društva št. 400 bratu Antonu Slabetu in mu pričel priporavljati svojo izmišljeno storijo. Prosil ga je, naj mu da \$10, da bo mogel v svojo naselbino, da mu bo njegovo društvo takoj povrnito, ko dospe domov. Bratu Slabetu se je takoj zdelo sumljivo, kako bi mogel pošten človek, posebno pa že društven predsed-

nik zmiti v tak položaju, da bi se društvo nič zarj ne zmenilo, zato ga je spravil od sebe s pol dolarem in pripombo, naj gre po naselbini, bo že drugod kaj dobil. Že je zlikovat tako storil, brat Slabe pa je šel k pisalni mizi in pisal tajniku društva št. 407 v Brownsville, če je res njih predsednik prišel v tako nešreco, naj mu hitro odpisne, da mu njegovo društvo lahko pomaga. Dobil je odgovor, da ono ni resnica, ker predsednik društva št. 407 je vedno doma, ter da bi bilo priporočljivo spraviti takega klateža v roke oblasti.

Nauhane je dolgega obrazza, visok kakih 5 čevijev in 6 palcev, raste mu rumena brada in nosi kratki povrnik.

Ktor izrablja na ta način imen drugega, kakor oni ime Vincenta Hribarja, zasluži najstrožjo kazeno.

Zahvalim se vsem rojakom, pri katerih sem dobil prenočisce, ki pa po mojem odhodu niso hoteli ničesar za postrežbo. — Pozdrav vsem zavednim delavcem. — Jernej Kokelj.

Youngstown, Ohio. — Ker se približuje volitve za izbiranje prostora prihodnjih konvencij S. S. P. Z. sem se namenil nekaš o tem napisati. Društvo "Sava", št. 18 v Girardu, O., je predlagalo, da bi se obdržala prihodnja konvencija zvezre v Girardu. Veleni Slovenci je veliko znano o girardski naselbini, da imamo v njihovem domu, v katerem je prostora za 500 oseb s sedeži. Jako primeren prostor za zborovanje. Člani moramo paziti na to, da ne bo konvencija prevleč stala v najemanjem dvoran. Če se na primer obdržava konvencija v Clevelandu ali Chicagu, ali kjer koli hčete, so najemnije od dvoran precej visoke, da stanecjo od \$40 naprej na dan. To so se stroški, ki za članstvo S. S. P. Z. Rečimo naj konvencija trpi 10 dni, bi po takem merilu stali samo prostori za zborovanje \$400. Zatem

dignitati saeristanum — odsodil ga je zaradi tega na šestmesečno težko železniško vprego."

"Sedaj mi je pa že jasna teorija blaženega Antona od Kala!" odgovorim spremjevalcu. "Dobra vidim, da imate v mestu svojem pravne sodnike!"

"Sreća tvoja," dostavi profesor, "da ti nikoč čul, ko si zaklicil prej ime vragovo!"

"Pred kakšen urad bi me bili tirali potem?"

"Tako bi te bili vkljenili v želje in te izročili uradu v zabranjevanje pregrehe — sacram officium de prohibendis peccatis. — Gledé na to, da si tuje, odsodil bi te bil ta urad vsaj na dva, najst le v 'kazamat' na Golavec. Tvoj imetek pa bi napadel nadškofski blagajnici!"

"Hvala ti za pojasnilo! Sedaj mi pa se pojve, kakšno vojaščino imate, in kakšna je posadka, ki braní srečo in blaginjo mesta vašega?"

"Tudi to ti hočem povedati. V Emioni sami ležita dva polka, in slavnoznamna cohorta 'starh devic', kateri je izročen ženski oddilek. Vrhovni vojakovodja je presvetil nadškof Martinus; vsakemu polku pa zapoveduje polkovni dostenjstvo prelate. V mestu je torej jedna brigada, katera pa je samo oddilek velike papeževe vojske, stalno utaborjene pri Gorici. Tam pa zapoveduje grof Nerva, papež maršal, kardinal in partibus infidelium, zajedno papežev generalissimus za to provincijo. Ker bode njega eminencija skoraj pregledovala mestno posadko, učenak morda srečo, da mu bodes gledal v obraz. Znamenit vojak je in v mnogi bitki se je že izkazal."

"Radostilo me bode, ako ga budem videl! Kakšen pa je polk, kateri je tukaj v ozidju pri vratih?"

"To so naši trijarji!" odovori mi ponosno. "Pravo jedro so naši posadki in papeževi vojski sploh! Imenujejo se paž 'telesne straže', ker so zajedno telesna straža premilostivemu nadškofu. Ta polk 'telesne straže' ima prekrasno zgodovino! Ustanovil ga je znameniti nadškof Benedikt III., ki se je prvi obkobil s prepotrebno telesno stražo. To je tisti sloveni nadškof, ki je ustavil prepotrebni urad v zabranjevanje brad — sacram officium hominibus imberibus conservandis. — Ustanovil si je torej posebno telesno stražo, katero je po sebi imenoval stražo 'gologlavih benediktinov', ker mora vojaški stražnik slovesno prisesti, da nikdar v svojem življenju ne položi pokrivala na glavo. Ta straža se je postavila razmnožila v polk, obsežajoč dvanajst kohort. Po vojaški in samostanski živi: čisti so, trezni in zanesljivi, udani visokemu nadškofu. Zato so jim izročena jedina mestna vrata, da jih stražijo: ostro pasijo ondu, da se v mestu ne priklati kakšen krivoverec, ki bi bogal ljudstvo. Tudi so slovesno obljubili večno uboštvo, tako da živi ves polk oh sem miločini. Kaj dobro mu torej rabijo mestna vrata, ker mora vsakdo, naj si gre in mesta, naj si gre v mesto, gologlavim benediktinom deliti miločino!"

"Začndim se: "Torej vedno uboštvo so obljubili vojaki vaši! Potem jim pa nadškof ne daje nobene plače!"

"Gotovo ne! Kakšega pomena bi bilo sicer večno uboštvo? Na tem načelu je osnovan ves oddilek papeževe vojske, kolikor ga je v utrjenem ostrogou goriškem."

"Ob čem pa živi?"

"Ob miločini! Vsak tened ima posebna kohorta pri slehernem polku službo, da berači po ekolici."

(Dalje prihodnjič.)

pridejo konveneni stroški, ki jih mora članstvo samo plačati z izrednim ascembentom. Večina dvojan po velikih mestih se nahaja v glavnih ulicah, kar moti zborovalce radi ropotanja pouličnih železnic.

V Girardu, O., bi dobili Slovenski dom v najem poceni — za \$20 do \$25 na dan, pri vsem tem pa bi ne bilo nikakega suma, ki bi oviral zborovalce konvenije. Zato speliram na članstvo S. S. P. Z., da glasuje za obdržavanje prihodnje konvencije v Girardu. O. kjer se nahaja tudi društvo "Sava", št. 18. Radi delegatskih stanovanj bi ne bilo nikake težko dobiti jih med Slovenci in po hotelih. V bližini Girarda se nahaja mesto Youngstown, O., v katerem bi delegati tudi lahko dobiti razvedrila ob prostih urah.

Radi zdrževanja speliram na članstvo S. S. P. Z., da glasuje za združitev. Najboljše je, da se enkrat za vselej zdržimo in delujemo skupno s članstvom S. N. P. J. kot bratje in sestre. Saj se bomo pridružili k največji slovenski organizaciji v Ameriki, katera stoji tudi na najboljšem finančnem stališču. Pomislimo malobratje in sestre S. S. P. Z. Vzemišmo pravila v roke, v katerih vidiemo zapisano, koliko plače prejemajo glavni odborniki za svoje delo. Vsi skupaj prejmejo \$2220. Če se združimo, nam ta vsota ostane v blagajni in jo lahko porabimo za bolj koristne svrhe ali pa za podporo našim vdomov, ki so ostale brez mož in imajo kopice otrok. — Kolike imamo pa konvenene stroške, zdrževalne stroške, za katere izdamo velike vrednosti. Članstvo samo mora plačati za vse tiste stroške po razpisanih izvanrednih asembentov. Če vse natanko preračunimo, je boljše, da glasujemo za združitev in se vseh stroškov izognemo. Član sem S. S. P. Z. okoli šest let in se dobro spominjam, da vsako leto sem moral plačati naklad, katere pri S. N. P. J. nisem plačal, odkar je razajala tista bolezzen, ki so jo imenovali 'flu'.

Celotno ljudi ima čisto napačno pojem o čebelah. Če vprašate koga kaj so čebel, vam bo odgovril, da so to divje žuželke, ki opikajo onega, kateri se jim približa, sicer so pa koristne živalice, ker nabirajo med.

Celotno ljudi ima čisto napačno pojem o čebelah. Če vprašate koga

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE

Madžarski vohun zapri, vosadaka policija je odreditajo nekega goljufa Buette. Naknadno so ugotovili, da je madžarskega vohuna.

Lov na Kitajcev v Sarajevo. Kakor znano, krešnjarji v jevu Kitajcev, ki so prisli v kmalu po prevratu. Oblasti sedaj niso nadlegovali in so v miru izvrsyeli svojo Nedavno pa se je spomnil davčni urad. Zahteval je da plačajo razne davke, ki ni bilo Kitajcem po godu. Pa so nekaj malega in se jezni liali v Zenico s trdinami skozi se ne vrnejo več v Sarajevo.

Pomilostitev. — Na ministra za pravosodstvo je menil kralj smrtno odsodba Dujmica iz Jaske v dletno ječo, poostreno s trdim ščem v postom.

Čaruga in humor hot Schmidta v Slatini. — Pred leti se je izvršil popravki hotelirja Schmidta in njegove proge v Slatini. Preiskava je bila brezuspešna in splošno domnevano, da je izvršil umor Rus. Precej časa po zločinu se je domneval, da je dotični Rus v popravko tolpo razbojničev, kar je razvidno tudi iz koga pisma, ki ga je poslal ruga oroznikom. Ker je Čaruga v rokah varnostnih oblasti, lasti zopet uveljev poletje Slatini domnevajo, da se je na udeležil tudi sam Čaruga, je bil tedaj v Slatini neznanik, o katerem domnevajo, bil Čaruga.

Nova tovarna. — S 1. maja prične v Mariboru obratovanje ustanovljena tovarna za kveje Jurza in Tanum.

Zapleme listov v Hrvatskih podatkih zagrebškega sodnika.

Sodnišče je odobrilo 1. plimb, eno pa razveljavilo.

Stvari je vloženih 148 obtočnih tem listom, razen tega pa proti nezapeljenim 164 obtočnim.

Podpora brezposelnim osem v Zagrebu. Minister za javno politiko je odobril vojno pomoč brezposelnim.

Izvajanje v Jugoslaviji.

Nezadovoljstvo v jugoslovanskem nogomučniku. Pri prevažanju mogla sta se v Rajhenburgu srečila delavca Blaž Lugar, Natalij Oski ter strojevci Jazbec. Vse tri so prepeljali vno bolnico k Krškemu.

Podig iz malčevanja. Dne februarja, so pogorele posestniki Krškemu, France Molanu vanu Drugoviču v Oklukovem pri Krškem hiši in vsa gospodarska poslopja. Splošno domneva da je bil zamenet požar iz načinka. Orznički požigalci pa zasedljajo.

Ponoseni delavci. Kjuničarju pri tvrdki "Transformer" v Ljubljani Ivani Šešelj padel na spodini del života.

Uloga čebel v naravi je dobrovorna, kajti čebel poletijo in vselej se strinjajo z delavnikom.

Čebelje doživimo čisto po nedolžnem, ako pravimo, da nam kvačijo sadje in grozdje. Njih usta so tako slabotna, da niso v stanu, nameščati delati také akde. Edino veliki omrži in ose, ki imajo krepke kljede, skudijojo našim sadovnjakom. Seveda, če je enkrat od njih sed načet, potem se tudi male delavke ne zamude in prihajajo pitislki sok, ki se cedi iz rane.

Uloga čebel v naravi je dobrovorna, kajti čebel poletijo in vselej se strinjajo z delavnikom.

Ponoseni delavci. Kjuničarju pri tvrdki "Transformer" v Ljubljani Ivani Šešelj padel na spodini del života.

Podpora brezposelnim osem v Zagrebu. Minister za javno politiko je odobril vojno pomoč brezposelnim.

Uloga čebel v naravi je dobrovorna, kajti čebel poletijo in vselej se strinjajo z delavnikom.

Pomota je tudi, da delavke izdelujejo vosek iz rumene snovi, ki jo prenosajo na nogah. To je namreč vselej lepo roko in mu je krat zlomil.

Miz. vajenc Jurič se je zmečkal pri struščju levo roko in mu je krat zlomil.

V gozdu krškemu počasno prepeljali delavca Anton Repič z dolenjih tleh. Poškodovali pa ga v satovje kot redko snov, kot sade dolgega, utrudljivega dežela.

Govoriti pa, da je med telesni odpadki čebel, kaže je veliko nevednost. Da izdelujejo med, hodi čebela ob evetu do eveta in tu uskriva tekočino, ki se zove nekater. To dragoceno tekočino oprezno nabira v notranji močni telesni in pride domov, jo izlije ven. Ni potrebno omeniti, da je ta sovov kvintesenco dlečnih evetov in vsebuje nebroj arom in parfumov; ni potrebno omeniti, da je to izdelovanje poetično in najenovitejše na svetu sploh, da je tak nekater prepojen s intimnim življenjem malega bitja. Čebela 'ne vrže medu proč kot svoji telesni odpadki, temveč nasprotno, pologli ga v satovje kot redko snov, kot sade dolgega, utrudljivega dežela.

Treba je že enkrat razprati nezadovoljstvo mnogih ljudi o čebelah, ki so človeškemu rodu tako zelo korist